

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమత్ ప్రతివాదిభయంకరార్యవిరచితా
॥ శ్రీమన్నిగమాంతదేశిక సప్తతిరత్నమాలికా ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీమన్నిగమాంతదేశిక సప్తతిరత్నమాలికా ॥

శ్రీమత్తయ్యామకుటదేశికపాదపద్మ -

భృంగాయమాణవరదార్యదయైకపాత్రం ।

తత్సూక్తిలేశవిభవాత్తసమస్తతత్త్వం

భక్త్యా భజామి పరవాదిభయంకరార్యం ॥

జీవనం జగతాం జీయాత్ కిమప్యపగతస్పృహం ।

స్వతంత్రం సర్వతంత్రేషు వేంకటేశాహ్వాయం మహాః ॥ 1 ॥

శోశ్రూయమాణా యచ్ఛబ్దం కవితార్కికకుంజరాః ।

స్వప్నే ప్రసుస్తువుర్నిత్యం సింహం కమపి తం భజే ॥ 2 ॥

శ్రీమతాం హరిదాసానాం పాదరక్షావలంబినా ।

తేన వేంకటనాథేన సనాథాస్సుఖినో వయం ॥ 3 ॥

వేదాంతదేశికపదం యస్మై శ్రీరంగశాయినా ।

దత్తం తస్మై నమస్కర్మో వేంకటేశవిపశ్చితే ॥ 4 ॥

దక్షిణోత్తరదేశీయసూక్త్యా వరదదేశికః ।

యస్మాదజని సోదర్యస్తస్మాన్నాన్యా గతిర్మమ ॥ 5 ॥

జ్ఞానం తు వినయో భక్తిస్సంపత్తిర్వీతరాగతా ।

ఆరోగ్యం యస్య తస్యాస్మి దాసో వేదాంతసద్గురోః ॥ 6 ॥

యస్మిన్ననన్యసామాన్యా వేదాంతాచార్యతా గురౌ ।

యథా పురుషతా విష్ణౌ తస్మిన్స్వస్తభరోఽస్మ్యహం ॥ 7 ॥

సర్వతంత్రస్వతంత్రత్వాచ్ఛాస్త్రదీపప్రదానతః |
శ్రీవేంకటాద్రినాథోఽసౌ సాక్షాద్వేదాంతదేశికః || 8 ||

ఆవిర్భూతిర్యస్య వంశాదనర్హాత్
వైశ్వామిత్రాద్విష్ణుఘంఠాంశకస్య |
శ్రీమాన్ సోఽయం సర్వతంత్రస్వతంత్రో
వక్తా వ్యాఖ్యాసార్యభౌమో విభాతి || 9 ||

భాద్రపదమాసగతవిష్ణువిమలర్షే
వేంకటమహీధ్రపతితీర్థదినభూతే |
ప్రాదురభవజ్జగతి దైత్యరిపుఘంటా
హంత ! కవితార్కికమృగేంద్రగురుమూర్త్యా || 10 ||

తమిమం శ్రీమద్వేంకటనాథాచార్యం వదంతి కిల సంతః |
శ్రీవేంకటాద్రినాథం సదసద్గుణరాశియోగహానిభ్యాం || 11 ||

శ్రీభాష్యం విరచయ్య సంయమివరో జిత్యా స్వయం వాదినో
బాహ్యంశ్చాపి కుదృష్టికాన్ భువి పునర్భాష్యప్రతిష్ఠాశయా |
శ్రీమద్వేంకటనాథదేశికశిరోరత్నాత్మనాఽఽవిర్బభౌ
ఇత్యేవం చ వదంతి హంత ! కృతినస్తైకాలికజ్ఞానినః || 12 ||

అవనాయ సతామసద్గుణప్రబలాటోపనిబర్హణాయ చ |
అపి వైష్ణవధర్మవృద్ధయే జననం శ్రీ నిగమాంతసద్గురోః || 13 ||

యద్యయం హి కవితార్కికసింహో నాభవిష్యదిహ భువ్యవతీర్ణః |
తర్హి బాహ్యకుదృగుద్ధతపక్షైః మేదినీ పరివృతా హ్యభవిష్యత్ || 14 ||

వేంకటేశ్వరవిపశ్చితి జాతే నిస్సపత్నమభవత్ కిల భాష్యం |
తత్త్వమప్రతిహతం చ తదాసీద్యేన మోక్షపదవీ సుఖలభ్యా || 15 ||

పుత్రోఽనంతార్యసూరేః పురుషసమగుణః పుండరీకాక్షయష్టుః
 పౌత్రస్తోతారభిఖ్యా శ్రుతవరజననీగర్భవారాశిచంద్రః |
 విశ్వామిత్రాన్వవాయో వరదగురుపితా వాదిహంసాంబువాహాత్
 ఆచార్యాదాప్తశాస్త్రో వరదగురుమతస్సర్వతంత్రస్వతంత్రః || 16 ||

అనంతసూరిసూనవేఽభినంద్యమానవైభవాత్
 దిగంతవాదిహంసజైత్రకాలమేఘదేశికాత్ |
 ఉపాత్తసర్వశాసనాయ హంత ! వర్షవింశతౌ
 పునఃపునర్నమస్క్రియాస్తు వేంకటేశసూరయే || 17 ||

వేదాంతాచార్యవర్యో విదితబహుగుణో వీతరాగాగ్రయాయీ
 విద్వాన్విద్యానిషద్యావిరచితవివిధానేకదివ్యప్రబంధః |
 విష్ణౌ విష్ణ్వాశ్రితేషు ప్రకటితవినయప్రేమశేషత్వవృత్తిః
 విఖ్యాతశ్చేయసే స్యాద్విషయజిదిహ నో వేంకటాచార్యవర్యః || 18 ||

యస్సంస్కృతకవితాయాం ప్రౌఢిమ్నాన్వేతి కూరనాథసుతం |
 ధ్రామిడకవితామార్గే పరకాలం వాథ భక్తిసారం వా || 19 ||

పరశ్శతం వాపి పరస్సహస్రం
 శ్రీవేంకటాచార్యకృతాః ప్రబంధాః |
 తత్రాలమేకః ఖలు భుక్తిముక్త్యోః
 కార్తవ్యేన కస్తాన్ గణయేత్సమస్తాన్ || 20 ||

యదీయచరితం సతాం సుచరితవ్యవస్థాపకం
 యదీయవచనం పరం సకలసంశయోన్మూలనం |
 యదీయకరుణా గతిస్సకలధర్మశూన్యాత్మనాం
 స నశ్శరణమస్త్యసౌ సకలతంత్రనిర్వాహకః || 21 ||

దాంతిశ్శాంతిశ్శుచిత్వం విషయవిజయితా ధీరతా నిస్స్పృహత్వం
 శేషత్వం శ్రీశతద్ధాసజనవిషయకం పారతంత్ర్యం చ తత్ర |
 అక్షోభ్యత్వం పటుత్వం మృదుసమవశితా నిర్భరత్వానసూయే
 యస్మిన్నాజానసిద్ధం స ఖలు విజయతే వేంకటాచార్యవర్యః || 22 ||

కలయే సతతం కరుణాజలధిం
 కరుణావిషయం కమలాధిపతేః |
 కలివైరిశరారివచోరసికం
 కవితార్కికకేసరిసూరిగురుం || 23 ||

సరోభూతవేతాలసారస్వతానాం
 శరద్విట్కలిధ్వంసిముఖ్యోదితానాం |
 అవిచ్ఛిన్నసత్సంప్రదాయార్థవేదీ
 గురుర్వేంకటేశో గురూక్తిష్వతుల్యః || 24 ||

యుక్త్యా అలూక్షా అపి ధర్మకామా -
 స్సమ్మర్కినో యుక్తిసమన్వితాశ్చ |
 సద్బ్రాహ్మణా వేదశిరః ప్రసిద్ధాః
 శ్రీవేంకటాచార్యముఖా హి నూనం || 25 ||

జటావర్ణచర్చాద్యనేకప్రకార -
 త్రయీలక్షణోచ్ఛారణే వ్యాసకల్పః |
 తథా కల్పసూత్రప్రయోగాద్యభిజ్ఞో
 జయత్యన్వహం సర్వతంత్రస్వతంత్రః || 26 ||

భరద్వాజశాండిల్యహారీతముఖ్య -
 స్మృతిస్తోమసూక్ష్మార్థనిర్ణీతిదక్షః |
 పురాణాగమాదిష్వసాధారణశ్రీ -
 స్సుతో భాతి లోకేష్వనంతార్యసూరేః || 27 ||

జ్యోతిశ్చందశ్శబ్దశాస్త్రప్రవీణః
 కావ్యశ్రేణీనాటకాలంకృతిజ్ఞః |
 మీమాంసాయాం బ్రహ్మకర్మానుగాయాం
 స్రష్టా సాక్షాత్సర్వతంత్రస్వతంత్రః || 28 ||

సాంఖ్యే యోగే భాట్టతంత్రే గురూక్తే
 శైవే జైనే శాంకరే భాస్కరే చ |
 శాస్త్రే బౌద్ధే యాదవే గర్వితానాం
 ప్రత్యాఖ్యాతా సర్వతంత్రస్వతంత్రః || 29 ||

సర్వోజ్జీవనచింతయా ఘటకతాభావేన దానాత్కృతి -
 శ్రేష్ఠానాం బహుశస్తదుద్ధరణతస్తయ్యంతసంరక్షణాత్ |
 శ్రీమచ్ఛ్రీశరకోపముఖ్యదివిషన్నాథార్యరామానుజా -
 చార్యాన్ అప్యనుయాతి హంత ! నిగమాంతాచార్యచూడామణిః || 30 ||

ఇహ రంగపతిప్రసాదలభోభయవేదాంతధురంధరత్వకీర్తిః |
 అపి తత్సహధర్మిణీకృపాత్తాఖిలతంత్రప్రభుతాక ఏష సూరిః || 31 ||

అఖిలతంత్రధురంధరతా హరే -
 స్వయి తు వేంకటనాథగురౌ స్థితా |
 విధిశివాదిజనేష్వితరేషు వా
 క్వచిదపీహ న సా పరిదృశ్యతే || 32 ||

క్షమాయాం హి యస్యోపమానం ముకుందః
 శ్రుతౌ తస్య తల్పో మతౌ దేవమంత్రీ |
 జయే వైరిణాం దైత్యసంహారకారీ
 స జీయాచ్ఛిరం సర్వతంత్రస్వతంత్రః || 33 ||

ఆచార్యోపయుక్తా మునిగణకథితా దేశికైస్స్విన చోక్తాః
 సర్వే భద్రా గుణాస్స్యస్సముదితవిభవాస్సర్వతంత్రస్వతంత్రే |
 శిష్యత్వే చోపయుక్తా అపి చ గుణగణాః కూరనాథే యథా స్యుః
 నాన్యత్రాచార్యవర్గే కతి చ న హి గుణాః ప్రాయశస్తత్ర దృష్టాః || 34 ||

యతిపతిసంప్రదాయపరిపోషకస్య సతతం నిగమాంతగురోః
 అతిపతితామృతా సరసతాగుణేన సుమనస్సజో మృదుతరా |
 అధిగతలక్షణా విమలసూక్తిరార్తిశమనీ విపక్షమథనీ
 కలయతు నశ్శుభాని భగవత్తదీయయతిరాజహర్షజననీ || 35 ||

అపి చ భవాహిదష్టపరిమూర్చ్ఛితస్య భవినః ప్రబోధనకరీ
 శమదమదోషభీతిభగవత్తదీయజనభక్తిముక్తిజననీ |
 విషయపరత్వకోపమదమోహలోభ శఠతాదిదోషశమనీ
 భువి సదృశీతరాస్తి న హి సూక్తిరద్య నిగమాంతదేశికగిరః || 36 ||

కర్మవిచికిత్సా వృత్తవిచికిత్సా
 ధర్మవిచికిత్సా సర్వవిచికిత్సా |
 శామ్యతి హ నూనం సర్వపురుషాణాం
 వేంకటవిపశ్చిద్వాగ్విలసితేన || 37 ||

యదుక్తయో యతిపతితంత్రదీపికాః
 సలక్షణాస్సరసతమాస్సతాం మతాః |
 సమత్సరైరపి సతతం పరోక్షతః
 ప్రశంసితాః పరికలయేత్స నః శ్రియం || 38 ||

వాణీ యస్య ద్రామిడీ సాంస్కృతీ చ
 ప్రాయః ప్రాచామాశయానన్వవాదీత్ |
 అర్వాచామప్యాస వైయాత్యమూలం
 జీయాత్ సోఽయం సర్వతంత్రస్వతంత్రః || 39 ||

యదీయకృతిషు క్షణం పరిచితిస్సతాం చాతురీం
 తనోతి బహువత్సర శ్రమమనుస్తుతామన్యతః |
 తమద్య యతిభూపతి ప్రథితసన్మతోద్ధారకం
 భజే కవికథారతద్విరదబృందకంఠీరవం || 40 ||

కవివాదికరిసింహకృతిరత్నతిలకం
 యతిరాజవరసప్తతిమిమామనుదినం |
 ప్రవదంతి పరవాది తిమిరౌఘమిహిరాః
 త ఇమే హి యతిరాజకరుణైకవిషయాః || 41 ||

వేంకటేశవిదుషా రచితానాం
 జ్ఞాయతే న గణనాపి కృతీనాం |
 తత్ర చాపి న హి రంగపతిశ్రీ -
 పాదుకాస్తుతిసహస్రసమాఽన్యా || 42 ||

వేంకటేశ్వరగురుగ్రథితం యే
 పాదుకాస్తుతిసహస్రమజస్తం |
 సార్థబోధమనుసందధతే తే
 సంయమీంద్రమతసారవిదస్స్యః || 43 ||

అనన్యసాధారణచాతురీ చ
 కావ్యాదిషు బ్రహ్మవిదగ్రణీత్వం |
 తథాష్టభాషాకవితాపటుత్వం
 సంకల్పసూర్యోదయదృశ్యమస్య || 44 ||

దూషణ్యాదౌ తార్కికాగ్రేసరత్వం
 స్పష్టం శ్రీమద్వేంకటేశస్య సూరేః |
 అన్యాలభ్యా చాతురీ పద్యగుంభే
 సర్వజ్ఞత్వం తత్త్వముక్తాకలాపే || 45 ||

కలయతాం కవితార్కికకేసరి
 ప్రకటితం శతదూషణికాం హృది |
 మశకవత్సుజయాః ఖలు మాయినః
 ప్రణిపతంతి పరం పదయోర్మూలః || 46 ||

అహహ శంకరయాదవభాస్కర -
 ప్రథితదుర్మదదుర్మతవాదినాం |
 కలకలః కవితార్కికకేసరి -
 ప్రథితదూషణికాశ్రవణావధిః || 47 ||

సర్వార్థసిద్ధిశ్శతదూషణీ చ
 ద్వే ఖేటశస్త్రే కథకాగ్రగానాం |
 ఆద్యేన తత్ర క్రియతే స్వరక్షా
 ప్రత్యర్థిభంగః కలహేఽన్యతస్యాత్ || 48 ||

అత ఏవ సర్వజగతాం స గురు -
 ర్యతిచక్రవర్తిమతద్ద్విరదః |
 కవితార్కికద్విరదపంచముఖో
 యత ఊర్జితం హ్యకృత భాష్యమిదం || 49 ||

శ్రుతిశీర్షదేశికశిరోమణినా
 జనకేన యేన హి సుశిక్షితధిః |
 వరదో గురుశ్చ యతిరాజమత -
 ప్రతివాదికోటిశతకోటిరభూత్ || 50 ||

సర్వతంత్రధూర్వహస్య వేంకటేశధీమతః
 కుర్వతేఽవమాననాం తు కేచనాధునోద్భవాః |
 హంత ! హంత ! రామకృష్ణదూషణాభిధాయినాం
 కిన్ను చిత్రమత్ర చైద్యరావణానుసారిణాం || 51 ||

అపి కామమదలోభశరతాదిరహితా

అపి నీతిధృతిశాంతిమతిదాంతిసహితాః |

యతిరాజమతధుర్యపదపద్మవిముఖాః

అవలోకనతిమాననుతిబాహ్యవిషయాః || 52 ||

విమతిరథవా తేషాం యుక్తా యతీశ్వరజీవనే

కవికథకపంచాస్యే దేవే సతాం చ ధురంధరే |

పరిచితిరహో తన్మాహాత్యప్రకాశకతత్యతి -

ష్వపి లవమితా స్వప్నేష్యేషాం యతో న హి విద్యతే || 53 ||

న ద్రష్టారో వైభవస్యాస్య సాక్షాత్

నైవాభ్యాసస్తత్యతిష్వస్తి యేషాం |

యేషాం నిత్యం మానసం సాభ్యసూయం

తేషాం భక్తిస్యాత్ కథం వేంకటేశే || 54 ||

గురౌ వాదిహంసాంబుదాచార్యశిష్యే

జనాః భక్తిహీనాః యతీంద్రాప్రియాస్యః |

యతీంద్రాప్రియాః విష్ణుకారుణ్యదూరాః

కుతో ముక్తివార్తా హి తాదృగ్విధానాం || 55 ||

నిశ్చేయసం యేఽభిలషంతి తస్య

మూలం కృపాం చాపి రమాసఖస్య |

దయాం యతీంద్రస్య చ తైరవశ్యం

కార్యా హి భక్తిః కవివాదిసింహే || 56 ||

సేవా విష్ణోర్వైష్ణవారాధనాంతా

తద్వత్సేవా స్వామినస్సంయమీనాం |

వేదాంతాచార్యాంఘ్రిపద్మార్చనాంతా

యస్మాదాత్మా వేంకటేశస్య సూరేః || 57 ||

కర్మాద్యుపాయాః ఇహ కేచన స్యుః
 కేచిచ్చ లక్ష్మీరమణాంఘ్రియపాయాః |
 శ్రీమద్యతీంద్రప్రియవేంకటేశ -
 గుర్వాంఘ్రియపాయా వయమేవ ధన్యాః || 58 ||

సశంఖచక్ర లాంఛనస్సదూర్ధ్వపుండ్రమండిత -
 స్సకంఠలగ్నసత్తులస్యనర్హపద్మమాలికః |
 సితాంతరీయ సూత్తరీయయజ్ఞసూత్రశోభితో
 మమావిరస్తు మానసే గురుస్స వేంకటేశ్వరః || 59 ||

నిగమాంతదేశికపదాంబుజద్వయం
 నిరసూయవైష్ణవజనప్రియం ధనం |
 కులదైవతం మమ కుదృష్టిమస్తక
 క్షితిభృద్విభేదికులిశాయుధాయితం || 60 ||

మహోత్పలాయితపాదయుగలం
 రతిప్రియేషుధిప్రతిరోధిసుజంఘికం |
 కకుత్స్థమానసుజానుకం
 అంచితస్ఫురత్కటీవిలసత్పరిధానకం || 61 ||

ప్రశస్తనాభికముజ్జ్వలవక్షసం
 ప్రసన్నసస్మితసన్ముఖపంకజం |
 మదీయహృత్కమలాసనసంస్థితం
 భజామి వేంకటనాథవిపశ్చితం || 62 ||

ప్రబుద్ధతామరసాభవిలోచనం
 ప్రసీద్ధశిష్యజనైః పరివారితం |
 ప్రబద్ధరాగతమం గురుపాదయోః
 ప్రబుద్ధచేతసమర్థసమర్థనే || 63 ||

సరత్నకంబల పీఠపరిగ్రహం
 సమర్థముత్థిత సంశయనోదనే |
 విరక్తసజ్జనసంఘశిరోమణిం
 భజామి వేంకటనాథవిపశ్చితం || 64 ||

కవితార్కికకలభవ్రజకబలీకృతిసింహం
 కమలాపతికరుణారసపరివర్ధితబోధం |
 యతినాయకపదపంకజయుగలీపరతంత్రం
 భజ మానస బుధవేంకటపతిదేశికమనిశం || 65 ||

యతిన్యపతిపదకమలసకలవిధబంధుం
 కవిశిఖరిపతినగరసుచిరకృతవాసం |
 భజ హృదయ కవికథకహరిమపి చ రంగ -
 క్షీరమణచరణయుగసతతకృతసేవం || 66 ||

అతిమృదులమనసమతివిపులశుభనేత్రం
 అతిచతురమధికగుణయతిన్యపతిభాష్యే |
 ఉపకరణపరమనిశమపకరణశీలే -
 ష్వపి కలయ మమ హృదయ కవికథకసింహం || 67 ||

భో నిగమమౌలియుగదేశిక ! దయామృతసముద్ర ! భగవన్ !
 మామకమిదం వచనమద్య శృణు నాథ కవితార్కికహరే ! |
 సోహమతిఖిన్నమిహ వీక్ష్వ జనమత్ర భవదంఘ్రివిముఖం
 త్వం చ కురు తావకపదాంబుజయుగప్రవణమద్య కృపయా || 68 ||

కిం చ మమ మానసమిదం చ సముదంచితమిహాన్యవిషయే -
 ష్వంచతి న జాతు కవివాదికరిపంచముఖ ! తావకపదం |
 వంచనపరం శఠమకించనజనప్రియ ! సపంచశరజం
 చంచలమిదం పునరచంచలతరం కురు భవచ్ఛరణయోః || 69 ||

శ్రీవేంకటేశస్య గురోః పదాబ్జయో -
స్సమర్పితా సప్తతిరత్నమాలికా |
ధృతా సుధీభిర్వృదయే విమత్సరైః
పుష్టాతి శోభాం పురుషార్థనిర్భరాం || 70 ||

వేదాంతాచార్యసప్తత్యా గుణవత్యా పరిష్కృతాః |
వేదాంతవేద్యశ్రీభాష్యకారకారుణ్యగోచరాః || 71 ||

వీతరాగావశిష్టార్థా వేదాంతాచార్యసప్తతిః |
వైష్ణవైస్సాదరం గ్రాహ్య విద్యద్భిర్వీతమత్సరైః || 72 ||

ప్రతివాదిభయంకరేణ సా
సుధియా సప్తతిరత్నమాలికా |
నిగమాంతగురౌ సమర్పితా
హృదయే తద్భజతాం స్వయా ధియా || 73 ||

|| ఇతి శ్రీమన్నిగమాంతదేశిక సప్తతిరత్నమాలికా సమాప్తా ||